

2023-07-06
KN2023/03647**Klimat- och näringslivsdepartementet**Affärsverket svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg

Uppdrag att ta fram en kompensationsmodell för kostnader för elleverantörer vid aktivering av efterfrågefleksibilitet

Regeringens beslut

Regeringen ger Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) i uppdrag ta fram en modell för att kompensera elleverantörer för sådana kostnader för att anskaffa el som en leverantör av aggregeringstjänster orsakar genom att tillhandahålla tjänster för efterfrågefleksibilitet i en uttagspunkt. I uppdraget ingår att ta fram en modell för att administrera kompensationen, innefattande sådant som ett ansökningsförfarande för att få del av kompensationen.

Svenska kraftnät ska senast den 2 september 2024 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet). Redovisningen ska omfatta den planerade modellen och när den kan börja tillämpas. I rapporten ska Svenska kraftnät även lämna författningsförslag, om verket bedömer att det krävs ny reglering i lag eller förordning för att modellen ska kunna tillämpas. Svenska kraftnät ska ta fram en konsekvensanalys för eventuella författningsförslag.

Ärendet

Den 1 juni 2023 trädde nya bestämmelser i kraft om efterfrågefleksibilitet genom aggregering. Reformen underlättar bland annat för en leverantör av aggregeringstjänster att få tillträde till elmarknaderna.

Enligt nya bestämmelser i ellagen (1997:857) ska den systemansvariga myndigheten (Svenska kraftnät) ersätta elleverantörer som har anmält till myndigheten att de levererar el i en uttagspunkt för sådana kostnader för att anskaffa el som en leverantör av aggregeringstjänster orsakar genom att

tillhandahålla tjänster för efterfrågefleksibilitet i uttagspunkten, om kostnaderna uppkommer under aktiveringen av efterfrågefleksibiliteten (8 kap. 26 § första stycket). Ersättningen ska beräknas enligt grunder som anges i avtal mellan Svenska kraftnät och balansansvariga (8 kap. 26 § andra stycket).

Av propositionen Genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller leverans av el och aggregeringstjänster (prop. 2002/23:59 s. 61) framgår att den balansansvariges åtagande i den del som avser aggregeringstjänster bör vara att till Svenska kraftnät betala en ersättning som motsvarar de kostnader som elleverantörerna ska kompenseras för. Svenska kraftnät bör i sin tur vara skyldigt att ersätta elleverantörer för sådana kostnader för att anskaffa el som en leverantör av aggregeringstjänster orsakar genom att tillhandahålla tjänster för efterfrågefleksibilitet i en uttagspunkt, om kostnaderna uppkommer under aktiveringen av efterfrågefleksibiliteten. Ersättningen bör beräknas enligt grunder som anges i avtalet mellan den balansansvarige och Svenska kraftnät, dvs. den bör beräknas på samma sätt som den ersättning som den balansansvarige enligt avtalet är skyldig att betala till Svenska kraftnät. Det bör inte åligga Svenska kraftnät att ta reda på vem som levererar el i en uttagspunkt. Den elleverantör som vill ha ersättning bör alltså anmäla till verket att den står för elleveransen.

I artikel 17.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet) finns bestämmelser om hur ersättningsskyldigheten ska utformas. I artikeln anges att

- ekonomiska ersättningar inte ska utgöra ett hinder för marknadstillträde för marknadsaktörer som deltar i aggregering eller ett hinder för flexibilitet,
- den ekonomiska ersättningen ska vara strikt begränsad till att täcka de kostnader som uppstår för deltagande kunders leverantörer eller leverantörers balansansvariga parter under aktiveringen av efterfrågefleksibiliteten, och
- beräkningsmetoden för ersättningen får beakta de fördelar som de oberoende aggregatorerna har gett andra marknadsaktörer, och, när så sker, får aggregatorer eller deltagande kunder åläggas att bidra till ersättningen

men endast om, och i den utsträckning, fördelarna för alla leverantörer, kunder och deras balansansvariga parter inte överstiger deras direkta kostnader.

Med beaktande av vad som framgår av propositionen och artikel 17.4 i elmarknadsdirektivet bör Svenska kraftnät få i uppdrag att ta fram en kompensationsmodell för vissa kostnader som elleverantörer har haft för aggregeringstjänster. I uppdraget ska ingå att ta fram en modell för att administrera kompensationen, innefattande sådant som ett ansökningsförfarande för att få del av kompensationen.

Det kan påpekas att Svenska kraftnät även ska ansöka hos Energimarknadsinspektionen om att få beräkningsmetoden godkänd (8 kap. 18 och 19 §§ ellagen) och att det krävs ett godkännande innan Svenska kraftnät kan börja tillämpa metoden.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Pär Lydén

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Energimarknadsinspektionen